

«Քայլ առ քայլ» բարեգործական հիմնադրամ
«Նախադպրոցական հաստատության մանկավարժական
աշխատողների մասնագիտական կարողությունների և
հմտությունների զարգացման» ծրագիր

ՀԵՏԱԶՈՏԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔ

Թեմա՝ Սաների մեջ ինքնուրույնության, նախաձեռնողականության և
ստեղծագործական ունակությունների զարգացումը.

Մեթոդիստ՝ Վարսիկ Թովմասյան

Ղեկավար՝ Գոհար Պողոսյան

Մանկապարտեզ՝ «Ծաղկաձոր քաղաքի նախադպրոցական
ուսումնական հաստատություն» ՀՈԱԿ

ԵՐԵՎԱՆ 2023

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

Ներածություն.....3 էջ

Գլուխ 1 Ինքնուրույնության, նախաձեռնողականության և ստեղծագործական ունակությունների ձևավորման տեսական հիմունքները5 էջ

Գլուխ 2 Հետազոտական աշխատանք՝ ուղղված մանկապարտեզի ավագ խմբի սաների ինքնուրույնության, նախաձեռնողականության և ստեղծագործական ունակությունների բացահայտմանը.....10 էջ

Եզրակացություն 18էջ

Օգտագործված գրականության ցանկ 19էջ

ՆԵՐԱԾՈՒԹՅՈՒՆ

Արդիականություն՝

Երեխաների ինքնուրույնության զարգացման խնդիրը եղել և մնում է ներկայիս մանկավարժության ամենահրատապ մեկը: Մարդու կամային հատկանիշները մարդու բնավորության հիմնական կողմն են, և պետք է լուրջ ուշադրություն դարձնել նրա դաստիարակությանը: Երեխայի հետագա գործունեության համար անհրաժեշտ կամային շատ կարևոր հատկանիշը ինքնուրույնությունն է: Մեր ուսումնասիրած խնդրի նկատմամբ հետաքրքրությունը ներկայումս որոշվում է զարգացող անհատականության ավելի ամբողջական բացահայտման հումանիստական առաջադրանքներով: Կյանքն իր բոլոր դրսևորումներով դառնում է ավելի բազմազան և բարդ, մարդուց պահանջվում է ոչ թե կարծրատիպային, սովորական արարքներ, այլ ստեղծագործական մոտեցում մեծ ու փոքր խնդիրների լուծմանը, ինքնուրույն առաջադրելու և նոր խնդիրներ լուծելու կարողությունը: Որքան փոքր են երեխաները, այնքան թույլ են նրանց ինքնուրույն գործելու ունակությունը: Նրանք չեն կարողանում կառավարել իրենց, ուստի ընդօրինակում են ուրիշներին:

Այսպիսով, «Նախադպրոցական կրթության հայեցակարգում» նշվում է, որ անհրաժեշտ է «խրախուսել երեխաներին նախաձեռնողականություն և անկախություն ցուցաբերել», այն սահմանում է ոչ միայն սոցիալական անհատի, այլև սոցիալապես ակտիվ անհատականության ձևավորման հիմնական դրույթները:

Ըստ Թեպլյուկ Ս.-ի, անկախության ակունքները սկսվում են վաղ տարիքից՝ երեխայի կյանքի առաջին և երկրորդ տարիների հանգույցում: Այստեղ է, որ սկսվում է ինքնուրույն գործողությունների և հմտությունների ձևավորման ուղին՝ աստիճանաբար բարդանալով խաղերի և գործունեության, միջավայրի ընկալման և հաղորդակցության մեջ: Մեծահասակի օգնությամբ երեխայի ինքնուրույն հմտությունները համախմբվում և դրսևորվում են տարբեր գործունեության մեջ՝

աստիճանաբար ձեռք բերելով անհատականության հատկանիշի կարգավիճակ: Թեպետև Ս.-ն նշում է ծնողների դերը երեխաների անկախության զարգացման գործում. Ծնողները պետք է նպատակաուղղված զարգացնեն այն՝ չթողնելով ավելի ուշ: Մինևույն ժամանակ, ծնողները պետք է հիշեն, որ անկախության զարգացման հետ մեկտեղ ամեն անգամ մեծանում է երեխայի ինքնուրույն գործողությունների շրջանակը, իսկ մեծահասակների օգնությունը նվազում է: Երեխայի անկախության ցուցանիշը նրա գործողությունների արդյունավետությունն է: Այս ցուցանիշը չի կարող փոխարինվել մեծահասակների հսկողությամբ: Վերահսկողությունը միշտ ենթադրում է հնազանդություն, և այս երկու հասկացությունների ամուր միավորումը կարող է զարգացնել կամքի բացակայություն, անպատասխանատվություն, ծուլություն և ինֆանտիլիզմ: Անկախությունը հարկ է ներքին ազատության, գործողությունների, դատողությունների ընտրության ազատության վրա, այն պարունակում է պատասխանատվության, ինքնավստահության, ստեղծագործության և ինքնագնահատականի ակունքները: [4, էջ. 67]

Ստեղծագործական ընդունակությունները հարկավոր է զարգացնել երեխաների մոտ սկսած ամենավաղ տարիքից գոյություն ունի կարծիք, որ ստեղծագործականությունը անձի բնածին հատկությունն է, որոշ երեխաների մոտ այն առկա է, որոշների մոտ՝ ոչ: Սակայն, բազմաթիվ հոգեբանական և մանկավարժական հետազոտությունների արդյունքում պարզ է դարձել, որ բնածին կարող են լինել միայն ստեղծագործականության հակումները: Որպեսզի դրանք դառնան ստեղծագործական մոտեցումներ և ճկուն միտք, այդ հակումները պետք է մշտապես զարգացնել:

Նպատակը՝

տեսականորեն հիմնավորել և փորձարարականորեն ստուգել սաների մեջ ինքնուրույնության, նախաձեռնողականության և ստեղծագործական ունակությունների զարգացումը:

ԳԼՈՒԽ 1՝ Ինքնուրույնության, նախաձեռնողականության և
ստեղծագործական ունակությունների ՁԵՎԱՎՈՐՄԱՆ ՏԵՍԱԿԱՆ
ՀԻՄՈՒՆՔՆԵՐԸ.

Երեխաների ինքնուրույնությունն վերջերս ավելի ու ավելի է դառնում գիտնականների, ուսուցիչների և մանկավարժների ուշադրության առարկան: Սա կապված է ոչ այնքան երեխաների զարգացման, դաստիարակության և կրթության նկատմամբ անձնակենտրոն և գործունեության վրա հիմնված մոտեցման ներդրման հետ, որքան ժամանակակից հասարակության մեջ մատաղ սերնդի կենսապայմաններին պատրաստելու խնդրի լուծման անհրաժեշտության հետ. ուսումնական գործընթացի կազմակերպման պրակտիկայի վրա հիմնված մոտեցում. Այս մոտեցման շրջանակներում ենթադրվում է, որ մանկապարտեզում կրթության և վերապատրաստման գործընթացում երեխաները պետք է սովորեն ինքնուրույն սահմանել իրենց գործունեության նպատակներն ու խնդիրները, վերլուծել դրա պայմանները, ձևակերպել խնդիրներ և վարկածներ, ենթադրություններ խնդրահարույց իրավիճակների լուծման տարբերակների վերաբերյալ: , միջոցներ գտնել դրա համար և հաղթահարել տարաձայնությունները, կազմակերպել և հարմարեցնել ինչպես անհատական, այնպես էլ համատեղ գործունեության ընթացքը՝ հասնելով դրական արդյունքի: [3, էջ. 17]

Այս խնդրի նկատմամբ հետաքրքրությունը պայմանավորված է առաջին հերթին նրանով, որ ինքնուրույնության ձգտումը բնորոշ է փոքր երեխաներին: Սա երեխայի աճող մարմնի ներքին կարիքն է, որը պետք է աջակցել և զարգացնել: Ինքնուրույնությունն համարվում և ուսումնասիրվում է Իվանով Վ.Դ., Օսնիցկի Ա.Կ., Թեպլյուկ Ա., Մարկովա Տ.Ա., Կ.Պ. Կուզովկովա, Ս.Լ. Ռուբինշտեյնա, Ռ.Ս. Բյուրե, Լ.Ֆ. Օստրովսկայա, Տ.Գուսկովա, Ի.Ս. Կոնա, Ա.Ա.Լյուբլինսկայա, Է.Օ.Սմիրնովա:

Հետագոտողները ապացուցել են, որ նախադպրոցական տարիքը առանձնահատուկ է երեխաները տիրապետում են տարբեր հմտությունների, կատարելագործում դրանք գործնականում:

S.U. Բորիսովան առանձնացնում է ինքնուրույնության զարգացման բաղադրիչները

1. Ինտելեկտուալ՝ արդյունավետ և ավանդական մտածողություն:
2. Զգացմունքային՝ մտավոր գործունեության արդյունավետությունը կարող է որոշակի պայմաններում զգալիորեն ավելանալ զգացմունքների պատճառով:
3. Կամային. կամքի տարրեր, որոնք առաջանում են արդեն իսկ երեխաների մեջ նախադպրոցական տարիքում

Երեխան բացահայտում է շրջապատի իր ըմբռնումը, վերաբերմունքը դրա նկատմամբ, և դա օգնում է բացահայտել իր ներաշխարհը, իր ընկալման առանձնահատկությունները, գաղափարները, հետաքրքրությունները և կարողությունները: Երեխան իր գեղարվեստական ստեղծագործության մեջ ակտիվորեն նոր բան է բացահայտում իր համար, իսկ շրջապատի համար՝ նոր բան իր մասին: Նկարչությունը, ինչպես խաղալը, օգնում է երեխային իրազեկ դառնալ իր և իրեն շրջապատող աշխարհի մասին: Պատկերները, որոնք երեխաները նկարում են թղթի վրա, ոչ այլ ինչ են, քան նրանց անհատական աճի փուլեր:

Ժամանակին հետագոտությունը S.U. Կոմարովան ցույց տվեց, որ նկարչության տեխնիկայի հարցերը չեն կարող դիտարկվել պատկերի ստեղծումից առանձին, դրանք չեն կարող կրճատվել պարզ կամ ավելի բարդ վարժությունների: Ֆ.Ֆրեբելի մանկավարժական համակարգի կենտրոնը խաղերի տեսությունն է: Ըստ Ֆրեբելի՝ մանկական խաղը «կյանքի հայելին» է և «ներաշխարհի ազատ դրսևորումը: Խաղը կամուրջ է ներաշխարհից դեպի բնություն»: Բնությունը Ֆրեբելը պատկերացնում էր որպես մեկ ու բազմազան ոլորտ: Պատկեր ձևավորելու համար ուսուցիչը կրթական գործունեության մեջ ստեղծում է խաղային իրավիճակներ, իսկ նկարչությունն ու մոդելավորումն օգնում են երեխաներին զարգացնել խաղային գործողություններ: Ի վերջո, խաղային տեխնիկան թույլ է տալիս ուսուցչին խթանել երեխայի դրական

վերաբերմունքը ճանաչողական առաջադրանքի նկատմամբ, որն առկա է տեսողական արվեստի դասերին և զարգացնել նրա ճանաչողական հետաքրքրությունները: Եթե դուք կանոնավոր կերպով օգնեք երեխային, ապա նրա գործողությունները շուտով կբացահայտեն անկախության երկրորդ բաղադրիչը՝ նպատակապահությունը, որը դրսևորվում է առաջադրանքի հանդեպ ոչ թե որևէ արդյունք ստանալու, այլ ցանկալի արդյունք ստանալու ցանկությամբ: Երեխան դառնում է ջանասեր, համառ և կազմակերպված: Ձախողումը չի դառնում ձեր ծրագրից հրաժարվելու պատճառ, այլ ստիպում է կրկնապատկել ձեր ջանքերը և անհրաժեշտության դեպքում նույնիսկ օգնություն խնդրել: Շատ կարևոր է երեխային ժամանակին օգնելը՝ սա անհրաժեշտ պայման է նրա անկախության զարգացման համար: Երեխան կհրաժարվի օգնությունից հենց որ զգա, որ կարող է ինքնուրույն հաղթահարել: Երեխայի կյանքի և զարգացման յուրաքանչյուր շրջան բնութագրվում է որոշակի առաջատար գործունեության տեսակով: Կենցաղային հոգեբանության մեջ առաջատար գործունեությունը հասկացվում է որպես այն, որի ընթացքում տեղի են ունենում որակական փոփոխություններ երեխաների հոգեկանում, տեղի է ունենում հիմնական մտավոր գործընթացների և անհատականության գծերի ձևավորում, և հայտնվում են մտավոր նոր կազմավորումներ, որոնք բնորոշ են այս տարիքին:

6-7 տարեկան երեխաների մոտ նախաաձեռնությունն ու անկախությունը դրսևորվում են շատ ավելի նուրբ և բազմազան: Նրանց անկախությունը բացահայտվում է բարդ կոլեկտիվ խաղերի սյուժեների նախագծման և զարգացման մեջ, խմբին վստահված բարդ և պատասխանատու առաջադրանքն ինքնուրույն իրականացնելու ունակության մեջ: Երեխաների անկախության բարձրացումը կարելի է տեսնել այլ երեխաների աշխատանքը և վարքագիծը գնահատելու նրանց ունակության մեջ: Մինևույն ժամանակ, երեխաների ստեղծագործական ունակությունները գնահատելիս պետք է շեշտը դնել ոչ այնքան արդյունքի, որքան բուն գործունեության գործընթացի վրա:

Դաստիարակի գործունեությունը պետք ուղղված լինի երեխաների նախաձեռնողականության , ինքնուրույնության և ստեղծագործական ունակությունների զարգացմանը անձակենտրոն փոխազդեցության միջոցով: Ըստ Ն. Լեյտենի ստեղծագործականությունը հզոր գործոն է հանդիսանում երեխայի զարգացման գործընթացում:Ստեղծագործականությունը կարելի է սահմանել այսպես՝ « Երեխայի ընդունակություն՝ ծնելու նոր գաղափարներ գործունեության այս կամ այն ոլորտում,որոնց շնորհիվ կիրականացվի առաջադրված խնդիրների էլ ավելի արդյունավետ լուծմանը»:Այս կարողունակությունը կարող է արտահայտվել երեխայի մտածողության, ընկալման, երևակայության, էմոցիաների,ինցպես նաև իր գործունեության արդյունքների մեջ [6,էջ190] :

- ❖ Այս կարողունակությունը զարգացնելու համար դաստիարակը կարող է տանել տարաբնույթ աշխատանքներ՝.
- ❖ • Բացահայտել երեխայի ստեղծագործական ներուժը
- ❖ • Ուղղորդել և ծանոթացնել երեխային աշխատանքի կազմակերպման ձևերին
- ❖ • Խրախուսել,մոտիվացնել,գնահատել երեխային կատարած աշխատանքի համար
- ❖ • Ընտրել ճիշտ մեթոդամանկավարժական մոտեցումներ
- ❖ • Ապահովել բարոյահոգեբանական և բարեկամական կայուն մթնոլորտ: Սաներին պետք է տալ հնարավորություն ընկերների հետ համատեղ աշխատելու և ստեղծագործելու:

Այսպիսի աշխատանքների արդյունում պարապմունքը վերջիններիս համար դառնում է հետաքրքիր,նրանք սիրով են մասնակցում դրանց ,սովորում են,ոմանք նաև սովորեցնում:Այս ամենի արդյունքում զարգանում է սովորելու կարողունակությունը:

Նախաձեռնողականությունը առավել ակտիվ ձևավորվում է նախադպրոցական տարիքում՝ սկսած երեք տարվա ճգնաժամից և «ես ինքս» երևույթի առաջացումից, ամենաբարենպաստ շրջանը 3-ից 5 տարեկանն է:Մանկապարտեզի յուրաքանչյուր պարապմունքի ընթացքում կարևոր է դաստիարակի տրամադրվածությունը

նախաձեռնողականությամբ օժտված սաների հանդեպ:Նախաձեռնողականության զարգացման վառ օրինակ է պաստառի պատրաստումը, ծեփոնով պատկերներ՝ դրոշ, կենդանիներ ծեփելը: [5 18 էջ]

Երեխաների նախաձեռնողականությունը նպատակաուղղված գործունեություն է, որը նախաձեռնում է ինքը՝ երեխան՝ նպատակ ունենալով փոխել իր դիրքը հասարակության մեջ, բավարարել իր շահերն ու իրավունքները, լուծել սեփական խնդիրները, ինչպես նաև ինքնակատարելագործվել և զարգացնել: Այն դրսևորվում է երեխաների ազատ անկախ գործունեության մեջ՝ ըստ իրենց ընտրության և հետաքրքրությունների: Դաստիարակի դիրքորոշումը պետք է լինի հստակ՝ աջակցել և խրախուսել երեխայի նախաձեռնողականությունը հուզական հաղորդակցության մեջ ումիշտ արձագանքել երեխայի՝ ընկերական ուշադրություն, աջակցություն, ջերմություն ստանալու ցանկությանը: [3էջ181]:

Գլուխ 2 Հետազոտական աշխատանք՝ ուղղված մանկապարտեզի ավագ խմբի սաների ինքնուրույնության, նախաձեռնողականության և ստեղծագործական ունակությունների բացահայտմանը

Թեմա՝ «Անտառային ճանապարհորդություն»

Սույն հետազոտական աշխատանքի **խնդիրներն են՝**

- ❖ **Կրթական՝** համախմբել երեխաների գիտելիքները միջատների մասին.:
- ❖ **Զարգացնող՝** զարգացնել ճանաչողական հետաքրքրությունը բուսական և կենդանական աշխարհի ուսումնասիրության նկատմամբ: Զարգացնել համահունչ բանավոր խոսք, տրամաբանական մտածողություն, հիշողություն, երեւակայություն, ազատ հաղորդակցություն մեծահասակների և երեխաների հետ, ձեւավորել բնական երեւույթների, միջատների մասին հանելուկների գուշակելու ունակություն:
- ❖ **Դաստիարակչական՝** դաստիարակել ընկերասիրության զգացում, անհանգստություն թիմի համար, հարգանք մրցակիցների նկատմամբ, սեր միջատների և բույսերի նկատմամբ, բարելավվել երեխաների և ծնողների էկոլոգիական մշակույթը, նպաստել ծնող-երեխա հարաբերությունների ներդաշնակեցմանը:

Ավագ խմբի երեխաների հետ անցկացրել ենք ինտեգրված դաս-պարապմունք, որն ուներ ուսուցողական և ճանաչողական բնույթ: Պարապմունքը անց է կացվել խմբասենյակում երեխաների և դաստիարակների մասնակցությամբ (մասնակիցների թիվը՝ 28): Օգտագործվել է ժամանակակից մեթոդը՝ փոխներգործման եղանակով:

Պարապմունքը մենք սկսեցինք հետեւյալ հանելուկով՝

Տես երկինքն ինչ պայծառ է:

Արեւն էլ ջերմ ու վառ է:

-Տարին քանի եղանակ ունի...

Տարին ունի 4եղանակ.

Ցույց տալ 4 եղանակները:

(գարուն, ամառ, աշուն, ձմեռ)

Դաստիարակը երեխաներին հարցրեց, թե ինչ գիտեն տարվա եղանակների մասին, եւ նրանք սկսեցին պատմել:

Երկիր մոլորակը պտտվում է արեգակի շուրջը եւ այդպէս առաջանում են

տարվա եղանակները:

-Քանի ամիս ունի:

-Այսօր շաբաթվա օրերից.որ օրն է եւ որերորդ օրն է: Անտառ կարող ենք գնալ եւ՝ ոտքով եւ՝ ավտոբուսով:

Ես նախընտրում եմ ավտոբուսով,իսկ դու՞ ք:

Խնդրում եմ զբաղեցնի յուրաքանչյուրը իր տեղը:

Խնդրենք վարորդին տեղափոխի հրաշքներով լի անտառ.....

Ուշադրություն առաջին կանգառն է:

-Ինչ գեղեցիկ է անտառը:

Առաջ եկեք շարժվենք առաջ գուցե հանդիպենք անտառի բնակիչներին:

Ինձ թվում է շատ խորհրդավոր է անտառը ես էլ կուզեի հայտվել այնտեղ:

Եկեք դիտենք անտառը եւ լսենք ձայներ:

Երեխաներին հարցրեցինք ինչ գիտեն անտառի մասին:

Անտառը բոլորի բարեկամն է:Գազանների,թռչունների միջատների համար հարազատ տուն է: Անտառը բարեկամն է նաև օդի: Անտառի բույսերը օդը մաքրում են փոշուց ու մրից: Մարդու համար անտառն ամենաշոտայլ բարեկամն է: Գերան է տալիստան,տախտակ `սեղանի,վառելափայտ ` վառարանի համար, թուղթ ` լուցկի, դեղանյութեր ` դժվար է թվարկել այն ամենը,ինչը տալիս է անտառը:

Հապա սնկեր՞ը,մորին՞,հապալասը,ընկույ՞գը, կկուն, բուն, կաքավը, գորշուկը,աղվեսը, մուկը եւ գորտը,սկյուռը , մրջյունները ` անտառի սանիտարները:Մարդիկ շնորհակալ են անտառին մաքուր օդի համար,եկ հիացիր որքան ուզում ես:

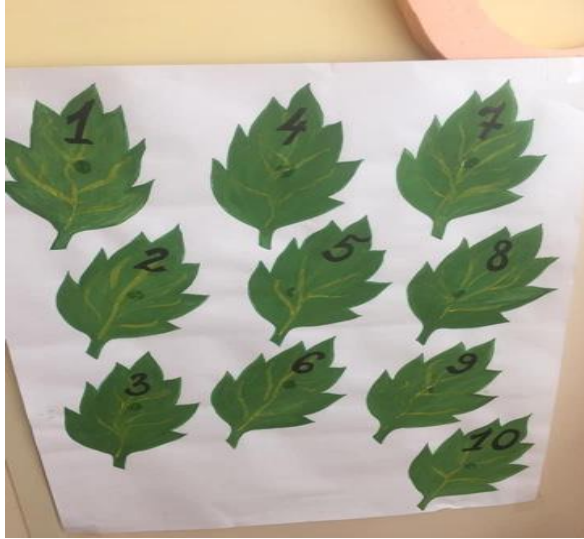
Երեխաներ միջատները փակել են ճանապարհը եկեք տեսնենք ինչ միջատներ են

Երեխաները պատասխանեցին Միջատների մեջ շատ կան այսպես կոչված մեղրամրջյուններ, որոնք սնվում են ծաղիկների հյութով:Նրանք շատ խելացի ձեռով են պահեստավորում իրենց սնունդը:

Երբ գալիս է ծաղիկների ծաղկման շրջանը նրանք նեկտարով սնում են հատուկ մրջյունների:Վերջիններիս մարմիններն այնքան են ուռում,որ նմանվում են կենդանի

խաղ կենտ և գույգ թվեր

մեղվապահեստի, եւ երբ սննդի պակաս է զգացվում, մյուս մրջյունները նրանց ուտում են:

Այնուհետեւ դաստիարակը հարցրեց երեխաներին, թե ինչ գիտեն զատիկների մասին

Կարմիր մեջքին սեւ, ամենից հաճախ յոթ կետեր ունեցող այդ կլորիկ բզեզին, հավանաբար բոլորդ գիտեք: Բզեզի «զատիկ» անվանումն շատ հին է եւ կապված է ըստ երեւոյթին, այն բանի հետ, որ նա երեւան է գալիս զատիկ ժողովրդական տոնի հետ:

Զատիկին հաճախ ասում են նաեւ Մարիամ բոլոջ, աստծո եզնակ, չալպղոճ եւ այլ անուններ: Երբ զատիկը վտանգ է զգում, նրա ոտքերի ծալքերում հայտնվում են նարնջագույն: հեղուկի կաթիլներ: Այդ հեղուկը շատ անդուր համ ունի եւ վանում է բզեզի թշնամիներին: Բայց քչերը գիտեն, որ առաջին հայացքից անվնաս թվացող զատիկը գիշատիչ է: Կարծում եք թե նա զու՞ր է եռանդով վազվզում ճյուղերի ու տերեւների վրայով: Ամենեւին: Նա կեր է փնտրում եւ ուտում է մանր միջատներին

երեխաները ինքնուրույն բախում հավաքել էին ծառի տերեւներ և փակցրել թղթին և փորձում էին ճանապարհ ստեղծել զատիկի համար

Մրջյունները տերեւները չեն ուտում:Նրանք այդ տերեւների վրա աճեցնում են հատուկ սնկեր:Սնկերի վրա աճում են ցուպիկներ:Մրանք էլ հենց մրջյունների սիրելի կերն են: «Այգեգործ» մրջյունները բույսերի համար ստեղծում են ջերմության և խոնավության անհրաժեշտ պայմաններ:

Իսկ վերջում երեխաները ապլիկացիայի պարապմունքի ժամանակ պատրաստեցին սնկեր

Այս պարապմունքի շրջանակներում մենք կատարեցինք մեր առջև դրված խնդիրները եւ երեխաներին հաղորդեցինք անտառի վերաբերյալ տարատեսակ գիտելիքներ

Երեխաների հետ մենք եւս մեկ պարապմունք ենք իրականացրել՝ շրջակա միջավայրը ճանաչելու համար:Պարապմունքը անց է կացվել բացօթյա պայմաններում: Մենք կազմակերպել ենք էքսկուրսիա դեպի անտառ: Մեր առջև դրել էինք հետեւյալ խնդիրները.

- Ծանոթացնել անտառի բնակիչների հետ
- Ծանոթացնել ծառերի եւ բույսերի տեսակներին
- Սերմանել սեր դեպի բնությունը
- Սովորեցնել մաքուր պահել շրջակա միջավայրը

Էքսկուրսիայի ընթացքում երեխաները հանդիպեցին անտառի

բնակիչներից եղնիկներին եւ նապաստակներին: Նրանք խոշորացույցով ուսումնասիրեցին ծառի կեղեւի կառուցվածքը եւ տեսան փոքրիկ մրջյուններին, որոնք ցրտերն ընկնելուն պես մտնում են ծառի կեղեւի տակ, որպեսզի չմրսեն, զննեցին տերեւները, ծանոթացան սնկին

Այս էքսկուրսիայի ընթացքում երեխաներն անմիջականորեն առնչվեցին բնությանը, ձեռք բերեցին որոշակի գիտելիքներ: Երեխաները բնությունից օժտված են հետաքրքրասիրությամբ և սրտառուչ աշխուժություն են ցուցաբերում իրենց շրջապատող աշխարհի մասին տեղեկություններ ստանալիս: Բնական հետաքրքրասիրությունը նրանց առաջնորդում է դեպի արդյունավետ ուսումնասիրության:

Բնության մեջ պետք է երեխային ցույց տալ ամեն ինչ՝ ծառ ու ծաղկից մինչև բնապատկերը, ամպերն ու աստղերը, արևն ու երկինքը, շրջակա միջավայրում գտնվող ամեն մի տարր, առարկա, նյութ, մասնիկ և յուրաքանչյուրի զուգակցված կապը մեկը մյուսի հետ: Դիտումների ընթացքում երեխաները ձեռք են բերում համեմատելու, նկարագրելու, կանխագուշակելու, հաղորդակցվելու, դասակարգելու և չափումներ կատարելու կարողություններ:

Վերջնարդյունքում երեխաների մոտ ձևավորվեցին գիտելիքներ, կարողություններ, հմտություններ; Նպաստեցին ընդհանուր զարգացմանը, ճանաչողական ընդունակությունների ձևավորմանը, Բոլոր խաղերը չափորոշող են էին , միտված էին խոսքի զարգացմանը, ինձ շրջապատող աշխարհին, մաթեմատիկական տարրական պատկերացումներին:

Կապը չափորոշի հետ $\int \sin(x) dx$, $F(x)$, $ZSU(x)$:

Տնօրեն՝ Աննա Ասատրյան

Տնօրենը դիտարկելով պարապմունքը եկավ այն եզրահանգման, որ դաստիարակը կարողացավ հասնել իր նպատակին, քանի որ սաները ունեին գիտելիքներ միջատների բնության երևույթների վերաբերյալ: Դաստիարակի նպատակը զարգացնել ճանաչողական հետաքրքրությունը բուսական եւ կենդանական աշխարհի ուսումնասիրության նկատմամբ: Պարապմունքի ընթացքում երեխաները դրսևորեցին ստեղծագործականություն արտահայտեցին իրենց կարծիքը:

Հոգեբան՝ Մանյա Իսրայելյան

Պարապմունքը արդյունավետ էր դաստիարակը իր առջև դրված նպատակին հասավ խմբասենյակում առկա էր դիդակտիկ նյութեր թեմային համապատասխան: Պարապմունքի ընթացքում կատարված աշխատանքները երեխաների մոտ ցարգացրեցին ճանաչողականություն շրջապատի նկատմամբ: Պարապմունքը սկսվեց հանելուկով պրոյեկտորով դիտեցին անտառի բնակիչների մասին հետաքրքիր տեսաձայնագրություն: Երեխաների մոտ զարգացվ նաև թվային և մեղիա կարողունակությունը: Դաստիարակի ընտրված թեման կարևոր տեղ է զբաղեցնում կրթական համակարգում այն կարևորում էր հետևյալ խնդիրները

- ❖ **Կրթական՝** համախմբել երեխաների գիտելիքները միջատների մասին.:
- ❖ **Զարգացնող՝** զարգացնել ճանաչողական հետաքրքրությունը բուսական և կենդանական աշխարհի ուսումնասիրության նկատմամբ: Զարգացնել համահունչ բանավոր խոսք, տրամաբանական մտածողություն, հիշողություն, երեւակայություն, ազատ հաղորդակցություն մեծահասակների և երեխաների հետ, ձեւավորել բնական երեւոյթների, միջատների մասին հանելուկների գուշակելու ունակություն:
- ❖ **Դաստիարակչական՝** դաստիարակել ընկերասիրության զգացում, անհանգստություն թիմի համար, հարգանք մրցակիցների նկատմամբ, սեր միջատների և բույսերի նկատմամբ, բարելավվել երեխաների և ծնողների էկոլոգիական մշակույթը, նպաստել ծնող-երեխա հարաբերությունների ներդաշնակեցմանը:

Եզրակացություն

Այսպիսով ինքնուրունությունը, նախաձեռնողականությունն և ստեղծագործական ունակությունները հատկանիշներ են, որոնք պետք է անընդհատ զարգացնել մանկապարտեզի սաների մոտ: Սաների ինքնուրույնությունը զարգանում է աստիճանաբար՝ ցածր խմբից մինչև ավագ խումբ:

Այսպիսով՝ ուսումնասիրության արդյունքում հանգեցինք հետևյալ եզրակացությանը՝ Ինքնուրույնություն սերմանելով նպաստում ենք նրանց ստեղծագործական ունակությունների և տրամաբանական կարողությունների զարգացմանը: Ինքնուրույն աշխատանքը նպաստում է ինքնուրույնության ձևավորմանը՝ որպես անհատ որակ: Ինքնուրույն աշխատանքները զարգացնում են սովորողների տրամաբանությունը, ճանաչողությունն ու ակտիվությունը:

Երեխաների նախաձեռնողականությունը նպատակաուղղված գործունեություն է, որը նախաձեռնում է ինքը՝ երեխան՝ նպատակ ունենալով փոխել իր դիրքը հասարակության մեջ, բավարարել իր շահերն ու իրավունքները, լուծել սեփական խնդիրները, ինչպես նաև ինքնակատարելագործվել և զարգացնել: Այն դրսևորվում է երեխաների ազատ անկախ գործունեության մեջ՝ ըստ իրենց ընտրության և հետաքրքրությունների:

Դաստիարակի դիրքորոշումը պետք է լինի հստակ՝ աջակցել և խրախուսել երեխայի նախաձեռնողականությունը հուզական հաղորդակցության մեջ ումիշտ արձագանքել երեխայի՝ ընկերական ուշադրություն, աջակցություն, ջերմություն ստանալու ցանկությանը:

Օգտագործված գրականության ցանկ

1. Բ. Ֆ Ռայսկի «Մանկավարժության ներածություն» 1977թ. էջ 101
2. Թ.Ա Կովալյով «Մանկավարժության ներածություն» - 1977թ. էջ 106
3. Волосова, Е. Развитие ребёнка дошкольного возраста [Текст] / Е. Волосова - М.: Просвещение, 1999.- 234 с.
4. Година Г. Н. Самостоятельность дошкольников и её внимание на развитие детских взаимоотношений //Нравственное воспитание дошкольников: Младший средний возраст.//Под ред.В.Г Нечаевой, М.: Педагогика, 1972.-с 83 -111.
5. Гуськова Т.В., Что такое самостоятельный ребёнок. //Д.в.-1988.-№11.-с.60-64.